

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én másfél iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Ném tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ címzendők.

A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

„Kis hirdetések“-ben minden szó 2 kr., egyleti tagoknak 1 kr, lakcimmal minden közlés után még 30 kr.

Szerkesztő bizottság: elnök Szabó József; Dr. Berde Áron, Báró Jósika Sámuel, Szabó Sámuel, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Havi emlékeztető: július. — Kis birtokosaink érdekében. Dr. Klein Adolf. — A mezőgazdaság a budapesti kiállításon. — A cseresznye légy. — Kiállítási mozgalmak. — Borászataunk védelme. — A tojások megszorulása a tyukban. — A gyümölcs mint táplálék. — A szőlővessző behozatalának tilalma. — Kerti utak tisztán tartása. — Mikep tegyük el a zöld borsót. — Uj munka a szeszadóról. — Szőlők megvizsgálása. — A kolos-monostori vizsgák. — Megyei gazd. egyletek működése: szőlők-dobokai gazd. egylet vál. ülése. — Méhészeti vándortanár jelentése. — Pályázati hirdetmény. — A vízi patkány irtása. — Az „Equitable“ egyesült államokbeli életbiztosító-társaság. — A népfelkelés és az életbiztosítás. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Havi emlékeztető.

Július.

Ház és udvar. Folyamatban lévő minden építkezéshez az építési anyagok szállítása szorgalmazandó.

Magtárak szellőztetnek és iisztán tartatnak, a gabonakészletek hetenként megforgatandók, nehogy a gabonasziszik elhaltalmosodjék. Semmisen mozdítja elő nevezett ormányos bogár elszaporodását annyira, mint a nyugalom és rekedt meleg levegő.

Aratók számára szükséges élelmi anyagok és főző edények sürgősen beszereztetnek.

Asztagok helyei felnyesetnek.

Szántóföld. Keverő szántás megkezdetik, repczeföldek második szántásával el ne késünk.

Repczének nyomtatása, cséplése bevégezendő.

Gabonafélék aratása megkezdetik és pedig hacsak lehetséges buza, rozs zsengejében vágandó, hogy tetszetős piaci árut nyerjünk. Aratás után azonnal, vagy még annak folyama alatt a kevés gabona behordása, asztagozása megkezdve, nagy siet-séggel folytatva bevégeztetik.

Repce alá az előkészítő munkálatok megkezdetnek.

Őszi zöld takarmánynak vethetünk kölest és takarmánytörökbuzá, árpatarlóba pedig tarlórépát és haricskát (hajdinát.)

Rét és kaszáló. Szénakaszálás és gyűjtés, ha bármilyen oknál fogva megkészt, befejezendő és behordása megkezdhető. Az anyaszőna letakarítása után; sarju-termésre számítunk; tehát csak azon

kaszalók legeltethetők, melyek fekvésüknél fogva szárazak és sarjuhoz reményt nem nyújtanak.

Szénamunka végeztével a vakondok-túrások elhanyagolók. **Állattenyésztés.** A kevés gabona behordása után a tarlók legeltetése megkezdetik és pedig legelőszőr a sertések böngészik fel az elhullott kalászokat; utána a szarvasmarha és végre a juhok bocsátandók tarlóra. A hol a juhok járnak, ott nemcsak szarvasmarha, de semmiféle más állat jóüzien nem legel: a legelők tehát szigoruan elkülönítendő; a juhok csak oda hajthatók, hol másféle állat ennyalót nem talál.

Gyakori itatás, csendes hajtás jelezi a jó pásztort.

A juhok kutyával üzetése, zavarása meg nem engedendő. Kutya nélkül is meg lehet őrizni a gyáva birkanyáját.

A nyári hőségben mindenféle állat csak estefelé, éjszaka és hajnalban legel, nappal a vályut és árnyékot keresi. A mely pásztor a hőségben legeltet, éjféli után subaján nyugtözkodik és nem botra támaszkodva legelteti állatait, az nem pásztor, hanem gondozója a reá bizott állatseregnek, hanem kinzója.

A kondás kellemetlen, de el nem mulasztható teendői közé tartozik a nyüvezés.

Az esett juhok bőrei szellőztetnek vagy hűvös pinczébe heiyeztetnek, de legcélszerűbb: idejében eladni, nehogy beléjük essék a moly.

A kevés gabona behordása után, liba és pulyka a tarlóra mehet. Házi szárnyasaink a meleg időszakban sok vizet kívánnak.

A tyukólok hetenként kitisztogattnak, nehogy az élődi állatok ott nagyon elszaporodjanak.

Szőlő. Hónaljzás, kacsozás és felkötés, a multkor leirt módon végeztetik; a hónap vége felé, ha szükséges, harmadszor kapálunk; szőlőiskolainkat a gyomtól tisztán tartjuk.

A pincze hűvösebb éjjeleken szellőztetik, borok feltöltögetése és a hordók megtörölgetése el ne maradjon.

Gyümölcsös. Cseresznye, meggy leszedése után a fák higitott trágyalével megrágyáztatnak. Az olyan fáknak, melyek tulságos bő terméssel bírnak, ágai feltámasztandók. A lehullott rosz gyümölcs gondosan eltávolítandó. A nyári gyümölcs legnagyobb része a hónapban érik; ennek naponkénti felgyűjtése és értékesítése a gazdasszony kiváló gondjai közé tartozik. A fák és csemeték nyári tisztogatása, száraz és fattyu hajtások eltávolítása, valamint az idomító nyesés és becsipkedés folytattnak.

Faiskola. E hónapban a faiskolában kevés munkánk van; legfőbb teendők abban állhat, hogy az ártalmas rovarokat szorgalmasan eltávolítsuk. Nagy viharok után, a fák kötése megvizsgálandók, a letörött galyak levágandók és azok helyei simára metszve, viasszal bekenetnek. A csapra metszett fák kötése, ha a hajtások eléggé megfásultak, feloldandók.

Konyhakert. Legnagyobb gondot a kapálás, gyomlálás és öntözés fordítsunk és ezt az egész kertben szorgalmasan folytassuk. A megürült ágyásokat a körülmények szerint fel kell ásatni vagy kapáltatni és azok téli retek, spenót, tarlórépa és endivia salátával beültetendők.

Az érett paszuly és borsó s esetleg több érésben lévő kerti növény magvait leszedjük és száraz, szellős helyre elrakjuk. A magnak való répát karóhoz kell kötöztetni és a késői mellék hajtásokat gondosan eltávolítani. Jelöljük ki magnak való ugorkát. A dinnyetáblák szükség szerint hig trágyalével megöntözendők. A dinnye szétterülő indáit, nehogy a szél összekuszálja, horgocsákkal lefoglaljuk.

A korai karfiol levelei, ha a bimbók fejlődni kezdenek, a világosság elzárása végett összehajtatnak.

A káposzta ágyásokat a hernyóktól védeni kell és ha előfordulnak, eltávolításukra kiváló gondot kell fordítani.

Az eprek indáiból szaporításra a legszebb példányokat meghagyjuk, a többit pedig szorgalmasan eltávolítjuk.

Diszkert. A virágágyások a gyomtól tisztán és puhán tartandók. Az utak szélein a gyep élesen levágandó. Az elvirágozott rózsákat és az előforduló vízajtásokat gondosan el kell távolítani; általában arra törekedni, hogy a korona kívánt alakját megtartsa. A rózsák szemzése hajtó szemre, bevégeztetik. A korai évelő virágok elszáradt hajtásait gondosan el kell távolítani és azok szétosztását és átültetését bevégezni. Nyári virágokból a legszebb példányokat kell magnak kiválasztani; a melyek a kívánt alaknak meg nem felelnek, el kell távolítani. Császárszalkál, Primula Auricula és a legtöbb évelő növény magvai most kezdenek érni, azok leszedésére kiváló gondot kell fordítani. Az évelő növények magvai elvetendők. A tavaszkor ültetett diszákát és cserjéket gondosan kell kapáltatni és öntöztetni, az elszáradt galyakat lemetszeni. Az utak tisztítása is kiváló gondot igényel.

Méhészet. A rajzás még ezen hónap első részében is, sőt néha majdnem végéig tart, azért folytonos éberséggel őrködünk. Az első raj kijötté után pár nappal, úgy déltájt, midőn legkevesebb méh van otthon, a herefejeket lépszinben óvatosan le kell fejeznünk, egy kis füstöt fuván rájuk, vagy vizes tollal elsepervén a bogarakat e helyről. Az első rajok heréinek lefejezésével nagyon vigyázzunk, mert a gyenge, alig 4-5 hetes lép könnyen leszakadhat. Legyünk figyelmesek arra, hogy a kas röplyuka a lehetőségig a lép-élek irányában legyen, hogy a méhek így annál akadálytalanabban mehessenek-jöhessenek. Ha nem így volna, e szerint messünk új ki- és bejáró röplyukat.

Minden és különösen a paraszt méhkasoknak lépállását már kívülről tudnunk kell, mely célból a kas külső oldalát festékekkel megjegyezzük, különben belső vizsgálódásunk alkalmával sok kárunk történhetik, a lépek ide-oda hajlongása miatt. Ha nagyon gazdag családaink vannak, alkalmazzuk a tetőre a Hutter-féle ládácskákat, természetesen ehhez készítve már kezdetben az u. n. parasztkasokat. A Hutter-kasokat nagyon ajánljuk t. ügybarátaink szives figyelmébe; (bővebb felvilágosítással Hutter Samu Kolozsvárt szolgál) Ilyen kasok legtermészetesebb átmenetet képeznek a Dzierzon-Berlepsch rendszere.

Erdészet. Fő h a s z n á j a t. A magas hegyi vágások befejezendők és a jövő évi vágások megvizsgálandók. M e l l é k h a s z n á l a t a legeltetésre, faszedésre és az érett erdei gyümölcsök gyűjtésére

terjed ki. E r d ő m i v e l é s. Az értésekben felnőtt fű eltávolítandó, a gaz irtandó, a nem sikerült ertés a jövő évi ertés-szervezetbe lesz felveendő. A z e r d ő v é d e l e m a pásztorok ellenőrzésére és az erdei tüzek meggátolására szükséges intézkedésekre szorítkozik. V a d á s z a t. A szarvas, dâm, (bika)és őzbak, valamint a zerge is lőhető.

Kisbirtokosaink érdekében.

Valamennyi osztály közül, melyre a jelenlegi gazdasági válság súlyosan nehezedik és előreláthatólag még sokáig nehezedni fog, egyik sincs a teljes enyészetnek annyira kitéve, mint éppen a földmivelő kisbirtokos, vagy jó magyarán mondva: paraszt!

A kereskedő és iparos, bármily erősen szenvedjen is a mostoha körülmények sulya alatt, képes újból erőt gyűjteni, eddigi iparát vagy üzletét, — ha kisebb mértékben is — folytatni, vagy akár újat kezdeni is szorgalmának sikerülhet a vállalatot korábbi vagy annál még tán nagyobb virágzásra hozni.

A földmives azonban, kinek földje, mint az fájdalom igen gyakran történik, végrehajtás útján kerül eladásra, n a p s z á m o s s á s ű l y e d l e, mert földje az ő és családja részére menthetlenül, örök időkre el van veszve!

Kereskedő és iparos a hitelezőktől a követelés nagyságához mért százalékos elengedést eszközölhet ki; de a jelzálogi tartozások rangsorozatuk szerint minden levonás nélkül nyerne kielégítést, a mennyiben ugyanis a legmagasabb ígéret által fedezve vannak; azonban egészen el is veszhetnek, ha a befolyt összeg azokra fedezetet nem nyújt.

Nincsen itt helye a százalékos elengedésnek, nem is szokták kérni, mert a legtöbb hitelező úgy sem járulna hozzá, tehát nincsen „kiegyezés” sem; ámbar evvel a földmives osztálynak igen nagy részét meg lehetne menteni! pedig egy szabad földmives osztálynak fentartását már maga a társadalmi rend is, mint egyik határozott követelményét kell, hogy hangoztassa!

Ha a jelen végrehajtási törvény határozmányait a most felsorolt követelményekkel összehasonlítjuk, h a l a d á s t a p a s z t a l u n k ugyan az ide vonatkozó korábbi törvények brutális szigorával szemben, — de minden habozás nélkül ki kell jelentenünk, hogy ez által kevés, vagy éppen semmi sincsen téve a földmives osztály védelmére. Ez irányban még rendkívül sok a teendő, ha csak részben akarunk is segíteni azon méltányos panaszokon, melyek mindenfelől felhangzanak, — ha a helytelen és indokolatlan tulszigort kikerülni akarjuk.

Igy kétségkívül nagyon humánus, ha az 1881-iki LX. törvényozikk („A végrehajtási eljárásról”) 51-ik paragraphusában azt rendeli, hogy

„Végrehajtás alá nem esnek és ennél fogva le sem foglalhatók“:

....h) a végrehajtást szenvedő és háznépe részére szükséges öltözetek, ágynemű, továbbá ugyanezek részére a legszükségesebb élelmi és tüzelő szerek a legközelebbi 15 napra, végre a szükséges konyha és konyhaedény;“

...p) a végrehajtást szenvedő és háznépe eltartásához szükséges egy tehén, vagy e helyett a végrehajtást szenvedő választásához képest négy juh, vagy négy kecske, ugyszint ezen állatok részére egy hónapi időtartamra szükséges takarmány;“

„r) a végrehajtást szenvedő által tulajdonul birt és általa házilag mivel, vagy miveltetett szántóföldek bevetéséhez szükséges vetőmag 5 hectolitert meg nem haladó mennyiségben.“

Figyelmet érdemel továbbá a 67-ik paragrafus azon intézkedése, hogy:

„Mezei gazdálkodással foglalkozó egyéneknek azon igavonó jószágai és gazdasági eszközei, a melyek saját tulajdonukat képező, 12 katasztrális holdat meg nem haladó és általuk házilag mivel vagy miveltetett földbirtokon a gazdálkodáshoz okvetlenül szükségesek, végrehajtás alá vétethetnek ugyan, de ha a végrehajtást szenvedő azokat a folytatott gazdasághoz használni kívánja és a jószágok kellő élelmezéséről gondoskodik, ezek tőle vagy rendelkezése alól el nem vonhatók és az évnek mártius 15-től november hó 15-éig terjedő szakában árverés alá nem bocsáthatók.“

Azonban kár, hogy még ezen intézkedések is, — a mint azt a mindennapi tapasztalat sajnosan mutatja — gyakorlatilag csak nagyon ritkán nyernek alkalmazást, sem a bírósági, de még kevésbé az adóvégrehajtásoknál!!!

A kisbirtokost pedig attól fosztani meg, hogy földjeit többé ne művelhesse, reá nézve a biztos tönkrejutással egyenlő; azért sokkalta méltányosabb és czélszerűbb volna, ily ingóságokra a végrehajtást egyáltalában meg nem engedni, hanem azt csakis mint az ingatlanok tartozékát tekinteni!

A mi az ingatlanokra vezetett végrehajtást illeti, ez még veszedelmesebb a földmives osztályra nézve, a nélkül, hogy ez által valami jogos igények kellően megvédenének!

Jellemző, hogy jelenlegi végrehajtási törvényünk — kevés kivétellel — a becsárt mellőzve, csakis a kikiáltási árt veszi mérvadóul.

Igaz, hogy a kikiáltási árnak megállapítása nem jár annyi költséggel, mint az ingatlanoknak ezelőtt szokásban volt végrehajtásos becslése; de ugy az utóbbi, valamint a törvény szerint megállapított kikiáltási ár a legtöbb esetben nem felel meg a valódi értékeknek!

A valódi értéken alóli árverés pedig ugy a végrehajtást szenvedőt, mint a korábbi jelzálogos hitelezőket is érzékenyen károsítja, (ha ezen utóbbiak, — mint többnyire nem kívánják és csakis kényszerűségből teszik — maguk nem árvereznek) a nélkül, hogy a későbbi hitelezőnek, ki fedezetet még sem nyer, hasznára lenne.

Ezen a bajon csak ugy lehetne segíteni, hogy egy ingatlan annak lelkiismeretesen megállapított becsarán alól csakis a végrehajtást szenvedőnek és a korábbi jelzálogos hitelezőknek beleegyezése mellett

lenne licitáció útján örök áron eladó, addig pedig, míg ez a valódi érték el nem éretik, csakis zárlat lenne alkalmazandó.

Ha jelenleg egy jelzálogos hitelező kérvénye folytán az árverés elrendeltetik, az ingatlant a kikiáltási áron alól is eladják; még azon esetben is, ha az árverés folyamata alatt bebizonyult, hogy a végrehajtató követelését egészen elveszti, tehát annak csak részbeni fedezését sem nyerheti meg.

Nem volna-e czélszerűbb, ha ily esetben az egész árverés hatályon kívül helyezettnek és a végrehajtatónak követelése, ugy minden azt követő bekebelezett követelés telekkönyvileg töröltetnék?

Az ingatlan megmaradna a kisbirtokosnak és a többi jelzálogos hitelezők követelései érintetlenül hagyatnának.

Nem az az igazságtalanság, hogy egy hitelező esetleg követelését elveszti, hanem igazságtalanság egy ilyenmü követelésnek létezése!

Oly hitelező, ki pénz ad kölcsön a parasztnak — mert itt csak a kisbirtokosok osztályával foglalkozunk — mely pénz a parasztbirtok valódi értéke által nincsen fedezve, az arra végrehajtást se vezethessen.

Igy lehetne a fennálló törvények keretén belül, vagy azoknak módosításával a földmives osztály sorsán segíteni, a nélkül, hogy jogos igények csorbát szenvednének.

Persze ez még csak egyik és pedig igen szűkre mért méltatása a földmives osztály létkérdéseinek, mert hogy mennyiben volna szükséges az amerikai, a létminimumot tárgyaló törvényt nálunk is követni, azt most itt fejtegetés alá nem vesszük. Az örökösödési eljárás is olyan, hogy a parasztbirtokra nézve tán külön szabványok megállapítása volna szükséges.

Égető a kérdés, — segítség kell minden irányban, minden oldalról, még pedig haladék nélkül; mert sem utolsó csapás lenne drága hazánkra, ha a szabad földmives osztály egészen tönkre jutna!

Medgyes.

Dr. Kein Adolf.

A mezőgazdaság a budapesti kiállításon.

A budapesti kiállításról megjelent hivatalos jelentés, — melyet ezennel érdeklődő t. olvasóinknak szives figyelmébe ajánlunk — a II-ik kötet első füzetében Máday Izidor földművelési miniszteriumbeli osztálytanácsos ur tollából a mezőgazdasággal foglalkozik; melyből át vesszük a következő, részint általános érdekü, részint bennünket érintő sorokat:

De nemcsak kiterjedésre, vagy a kiállítók számára nézve volt csekély a mezőgazdasági képviseltetés, hanem minőségileg is.

A mezőgazdasági termények ugyanis igen kevés kivétellel csakis különböző gabnafélékkel telt üvegek hosszú és fárasztó sorából állott, — azonban az illető termelési ágaknak

kiterjedésére, intenzivitására, a gazdaságnak berendezésére, beosztására, szervezésére és felszerelésére nézve tájékoztatást és bírálati alapot nyújtó adatokat a kiállítók, igen kevés kivétellel, föl nem tüntették.

Az első csoportban résztvevő kiállítókat három osztályba véljük sorozhatóknak, úgy mint:

- a) gazdasági egyesületek kiállításai,
- b) nagyobb uradalmak gyűjteményes kiállításai,
- c) a többi egyes kiállítók, kik kisebb gazdaságok vagy birtokok tulajdonosai.

A mi a gazdasági egyesületek kiállításait illeti: lehetetlen hallgatással mellőznünk azt a tényt, hogy az országnak mintegy 130 gazdasági egylete egyáltalában nem felelt meg ama feladatnak, mely őket egy hasonló — csak évek hosszú során át ismétlődő — országos kiállítás alkalmával méltán megillette volna.

Gazdasági egyleteinknek feladata lett volna, hogy mindegyik saját kerületének mezőgazdaságát jól átgondolt és tervezett kiállításban tüntette volna fel és akár statisztikai adatokban, akár graphikus vagy egyéb táblázatokban a vidék gazdasági termelésének teljes képét tárta volna elénk.

Ezen feladatnak gazdasági egyleteink a jelen kiállítás alkalmával egyáltalán nem feleltek meg.

Egyetlen kivételt képezett e részben az erdélyi gazdasági egyesület, mely a mellett, hogy az erdélyrészi megyék termelésének az összes gazdasági termények bemutatásával hű képét igyekezett nyújtani, szorgalmas és buzgó adatgyűjtés alapján igen jól sikerült graphikai térképekben a különböző termelési ágak terjedelmét s egymáshoz való arányát is feltüntette.

Ha ezen kivételt mellőzzük, a gazdasági egyletek képviseltetésére nézve hangoztatott pausz a kiállítás által minden tekintetben igazoltnak fog feltűnni.

A kiállításban ugyanis, mint egyesületek képviselve voltak: a békésmegyei, a győrmegyei, az abauj-tornamegyei, a szolnok-dobokamegyei, a pozsonymegyei, a nyitrai és nyitrai megyei, a gömörmegyei, a borsodmegyei, a fogarasmegyei, a h.-mezővásárhelyi, a kecskeméti vidéki, a n.-szebeni, a torontálmegyei, a sárosmegyei és a szilágymegyei gazdasági egyesületek.

Mind ez itt felsorolt gazdasági egyletek jobbra megelégedtek azzal, hogy minden terv és rendszer nélkül egyes gazdaságtól és uradalmaktól gabonaféléket szedtek össze, — itt-ott más terményeket is — és azokat minden magyarázat és adat nélkül a kiállítás asztalán és állványain elhelyezték.

Az abaujmegyei gazdasági egyletnek volt ugyan egy graphikai térképe is, azonban ezen térkép is a kiállítási biztosok figyelmeztetése után utólag lett az egyesület által beküldve; míg a többi egyes egyesületek kiállításainál látható ily térképek, melyek a megye termelésére vonatkozó adatokat tüntették fel, szintén a csoport biztosok kezdeményezése folytán, a földmívelési ministerium rendelkezésére készültek és állították ki oly czélból, hogy a rendszer és arány nélkül felállított termények mellé legalább némi tájékoztatást nyújtsanak.

Ama közönytől, melyet a gazdasági egyesületek tanúsítottak, az országos magyar gazdasági egylet sem menthető fel egészen. E tekintélyes egylet ama sok éven keresztül elismerésre méltó módon teljesített feladatát, hogy az ország gazdaközönségének buzdító példát adjon és annak érdekeit előmozdítsa, ezuttal figyelmen kívül hagyta és semmiféle irányban nem szerepelt az országnak eme nagy munkájában.

Pedig éppen ezen egyesületnek lett volna feladata, hogy az ország különböző jellegű vidékeinek gazdasági termelését: úgy annak mai állapotát, mint hiányait, egy minden irányt felölelő rendszeresen tervezett gyűjteményes kiállításban mutassa be.

Az országos egyesület más kiállítások alkalmával, így többek között a hamburgi 1863. évi nemzetközi gazdasági kiállításon, valamint annak idején a londoni, párizsi, bécsi nemzetközi kiállításokon dicséretre méltó munka- és áldozatkészséggel és eredménnyel működött ez irányban és mindannyiszor elismerést is aratott működésével.

Hogy az egyesület, éppen ez első alkalommal, midőn Magyarországnak első nagyobb szabású általános kiállítása volt napirenden: ezen feladatát miért nem teljesítette, annak okai előttünk ismeretlenek, de a sajnos tényt konstatálnunk kell.

* * *

A mi először is a gazdasági egyesületek illeti: azok hézagos képviseltetéséről már fennebb emlékeztünk és említettük, hogy köztük csupán az erdélyi gazdasági egyesület képezett fényes kivételt.

Az említett egyesület 179 kiállítóval szerepelt, az általa képviselt 15 erdélyrészi megyéből. A kiállítás nagyobb része itt is — mint egyebütt — gabonafélékből állott.

Feltűnt e csoportban br. Bánffy Ádám választói gazdaságának kivált burgonya fajokból összeállított szép gyűjteménye, továbbá gróf Teleky Miksa örökösinek szép pignoletto tengeri, löhermag, répamag mustriai, valamint Dr. Wolff Gyulának (Torda) szőlőlevél herbariuma, mely több mint 200 iven ugyanennyi fajtát képviselt és a szakértők figyelmét méltán magára vonta.

Az egyesület gyapjúgyűjteménye hiven képviselte az erdélyrészi gyapjufajtákat, melyek egyrészt kivált azért birtak értékkel és érdekekkel, mert a nyert gyapju ugyancsak az erdélyi részekben posztóvá is feldolgoztatik.

Az erdélyi gazd. egyesület gyűjteményes kiállítása a méhészeti osztályban is megfelelően volt képviselve.

E kiállítás legfigyelemreméltóbb részét azonban azok a tárgyak képezték, melyeket maga az egyesület állított ki; az egésznek mintegy magyarázatával.

Beható tanulmányok alapján és kitartó adatgyűjtés segítségével az egyesület érdemes titkára: Ga mauf Vilmos és Brassó megye közigazdasági előadója, Gróf Schweinitz Gyula az erdélyi részeknek teljes gazdasági statistikáját állították össze, mit 15 (20. Szerk.) igen szép kivitellű és tanulságos térképben tüntettek fel.

Az egyesület bemutatta továbbá köztelkének, illetőleg szőlőszeti, gyümölcsészeti és kísérleti telkének térképét.

Bemutatta hivatalos közlönyének az „Erdélyi Gazdának” 16 évre terjedő évfolyamait;

az egyesület által az erdélyrészi megyék különböző helyein tartott vándorgyűlések jegyzőkönyveit;

az egyesület által kiirt pályázatokon pályadíjnyertes munkák példányait;

az erdélyrészi tipikus ősi almák rajzait és mintáit.

Az erdélyi gazdasági egyesület kertészeti szakosztálya a gyümölcsészet fejlesztése és emelése érdekében kiváló tevékenységet fejt ki, mit legjobban tanusított az erdélyrészi gyümölcsészet ama fényes képviseltetése, mellyel az oktoberi nemzetközi gyümölcskiállítás alkalmával találkoztunk.

Ha még megemlítjük, hogy az erdélyi gazd. egyesület kiállításánál ama czélszerű intézkedést tette, hogy a kiállított tárgyán magyarázó és adatokkal felszerelt, 3 nyelven szerkesztett feliratokat alkalmazott, méltán elmondhatjuk, hogy az erdélyi gazdasági egyesület, a mellett, hogy kiváló csinnal és könnyen áttekinthető módon rendezte kiállítását: hivatásának és tekintélyének is — mint szakegylet — a kiállításon minden tekintetben megfelelt.

Az erdélyrészi megyék gazd. egyesületei közül a már említett erdélyi gazdasági egyesületen kívül

a szolnok-doboka megyei 28,

a fogaras megyei 12 kiállítóval volt képviselve: mely utóbbiban kivált jóminőségű hüvelyesek és aszalványok nyertek elismerést.

Különös figyelmet érdemel a segesvári komlótermelő egyesület kiállítása, mely csin tekintetében is az elsők közzé sorakozott, — de mely főleg igen fontos tényezőt képez és képezend az erdélyi részekben, miután hivatása az, hogy az erdélyi részeknek a komlótermelésre annyira alkalmas viszonyai közt s e célra kiválóan kedvező talajának segítségével e művelési ágat ott végleg meghonosítsa.

Az egyesület ezen feladatának derekasan igyekszik megfelelni, mi kivált elnöke: Gróf Bethlen Gábor buzgóságának köszönhető; mit eléggé bizonyít az, hogy a még csak alig néhány éve megkezdett termelés, ma már Segesváron és vidékén nevezetesen Nagy- és Kisküküllő- és Alsó-Fehérmegyékben több mint 200 holdra terjed ki.

A komló, mely itt termeltetik, jobbára a württembergi késői fajta komló, mely majdnem kivétel nélkül külföldre vitétik és ott türhető — némely években magas áron vásároltatik meg úgy, hogy ezen jövedelmező termelési ág terjedése az erdélyi részekben ma már biztosítottnak mondható.

Az egyesület nem csak a komlómintákat, hanem a komlótermelésére és kezelésére szolgáló eszközök és épületek mintáit is bemutatta. —

A cseresznye légy.

Ha május vége vagy június hó folyamán egy verőfényes nap déli óráiban a zsendülő gyümölcsössel rakott cseresznye és

meggyfákat figyelmesebben vizsgáljuk, azokon egy ide s tovább röpkedő csinos kis legyecské fog szemünkbe tűnni s ez a cseresznye-légy (*Spillognaphia cerasi* Löw). Nézzük meg e legyet közelebről, hogy biztosabban felismerhető legyen.

A cseresznye-légy alig 5 mm. hosszú, teste fénylő fekete, ép ily színű rövid szőrökkel fedett; a fej két oldalán álló reczés szemek valamelyest hoszúkásak és fénylő zöldék. A fej élénk sárga színű, alsó fele valamelyest halványabb, homloka pedig vöröses sárgaszínű. A három pár láb szinte vöröses sárga színű, fekete czombokkal. A nőstény ezenkívül még egy rövid vastag, pete elrakásra való tojócsővel is bír. A szárnyak mindkét nemnél átlátszók, feketén reczézettek és aránylag rövidebbek a többi legyekéhoz. E nagyjából elmondott ismertető jelek azt hiszem elegendők lesznek ez állat felismerésére, és most lessünk meg egy nőstényt munkálódása közben. Az élénken sürgölődő légy végre egy kiszemelt szinesedő cseresznyére repül és fejét annak szára felé fordítva, szárnyait szét, illetve felfelé terjesztve, mélyeszi tojócsőjét közvetlen a szár mellett a gyümölcsbe, hol is egy petét hagyva hátra, tojócsőjét a nyílásnál jobbra-balra töröli és valami ragadós váladékkal oly pontosan elzárja a tojócső okozta nyílást, hogy az ennek felismerésében járatos szem is alig fedezheti azt fel; aztán gyorsan körül futkossa a cseresznyét és mint a ki dolgát rendesen végezte, vigan elrepül egy másodikra, harmadikra és így tovább mindaddig, míg petéit mind el nem rakta és a faj-fentartás e nagy munkáját be nem végezte, mi végül annyira kimeríti, hogy utána nemsokára elhal. A cseresznyébe zárt hoszúkás fehéres színű petéből néhány napra kikelő sárgás-fehér álcza vagyis kukac a magházhoz rága magát és a körül levő hust szivja, minek folytán az puhává, enyékessé válik. A cseresznye tökéletes érettségével az álcza is kifejlődött és ugyanazon uton, a melyiken mint pete a gyümölcsbe jutott, vagy ha a cseresznye előbb lehullott, a szár helyén kifurja magát és a földre ereszkedik, melybe néhány hullámszerű mozdulat után 2—3 cm. mélyen befurodik és bebábozza magát, hol nyugalomban tölti az egész telet és a tavasz egy részét, hogy a cseresznyék érésére mint fürge légy ismét felszínre jutva elődei munkáját, a faj fenntartását folytassa.

A cseresznye-légy tudvalevőleg különös előszeretettel főleg a ropogós husu szines cseresznyéket keresi fel, minek oka valószínűleg azok későbbi érésében, illetőleg a cseresznye-légynek ez időben tömegesebben való megjelenésében fekszik. Az is ismeretes mindenki előtt, hogy egy cseresznyében rendesen csak egy kukac található és csak elvétve fordul elő, hogy egyik-másikban kettő is élőködik, ez azonban leginkább cseresznyékben szegény években található.

Ismerve már most a cseresznye légy életműködését, könnyű leendő oly módokat találnunk, melyekkel ha nem is irthatjuk ki végkép, de tetemesen megapaszthatjuk ez alkalmatlan állatok számát.

Ily módok közé tartozik az, hogy a cseresznyét fáján ne hagyjuk nagyon tulérni, hanem szedjük le idejében; ha férges is, felhasználható az, ha néhány órára vízbe tesszük, mint ezt tapasztalt házi asszonyaink általában gyakorolják is, minthogy

abból a kukacok kimásznak és a víz felszínén gyűlnek össze, honnét könnyen eltávolíthatók.

Továbbá: késő ősszel ássuk fel a cseresznye és meggyfák alját jó mélyen és hantosan, hogy az oda rejtőzött és most felszínre jutott bábokat a madarak vagy a házi szárnyasok felszedjék, a visszamaradtakat pedig a tél hidege tegye tönkre, vagy az ásás által oly mélyre jussanak, hogy tavasszal felszínre ne jöhessenek. Természetesen ez óvintézkedéseknek csak akkor volna kellő sikere, ha egy gyümölcsfa-tulajdonos sem röstellené e csekély fáradságot, — mely különben is felér egy fél trágyázással, — gyümölcsfáinál évenként megtenni.

(M. kertész).

Kiállítási mozgalmak.

I.

A minden jóért és nemesért buzgólkodó szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet külön jutalmat tűzött ki a kolozsvári IV-ik tenyészkiallítás loosztályában egy ugyancsak szolnok-dobokamegyei kisbirtokos részére, ki a legjobb anyakanczát fogja kiállítani szopós csikóval. A részletes megállapítás a következő: A kolozsvári IV-ik tenyészkiallításra az egylet 50 forint jutalmat tűz ki oly szolnok-dobokamegyei kisbirtokos részére, ki a szolnok-dobokamegyeiek közt a jutalomra legérdemesebb anyakanczát szopós csikóval állítja ki. Kisbirtokos alatt értendők a földbirtokkal bíró gazdák, kiknek birtoka az 50 holdat meg nem haladja. E jutalmat is, mint a többi már kitűzött díjakat, a loosztály juryje fogja a most felsorolt feltételek tekintetbevételével odaitélni. Azon esetre ha a jutalom megfelelő versenyzők hiányában kiadható nem volna, a szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet fenntartotta magának, hogy az összegről szabadon rendelkezessék.

Ime a szép példa, melyet hogy minél több egylet és testület kövesson, azt az ügy érdekében melegeen óhajtjuk.

II.

Seethal Ferencz a báromszékmegyei lótenyésztési bizottság fáradhatatlan elnöke lelkes felhívást intéz a „Székely nemzet“ hasábjain a megye közönségéhez, melyben hangsúlyozza, hogy mekkora hiba volt Budapesten meg nem jelenni; kéri gazdatársait, hogy legalább a kolozsvári kiállításon vegyenek minél számosabban részt, hogy ez által vásárt teremtve a vevők is ott elegendő és alkalmas anyagot találjanak. Szerinte Kolozsvár a legjobb hely „mert nem remélhetjük, hogy a vásárlók mi hozzánk, a magyar birodalom délkeleti sarkában lakókhöz messze földről eljőjenek, oláhországi vevőink pedig nagyrésztben már is kimaradtak és a bekövetkezett vámháboru miatt teljesen ki fognak maradni.“ Kiemeli, hogy az összes díjak 6240 frankra és 1200 forintra ruznak és hogy a kisebb tenyésztő külön versenyezvén, a nagy és gazdagabb birtokos által el nem nyomható. Végre felkéri a résztvenni szándékozókat, hogy nála jelentkezzenek, a kiállítandó állatok pedig Sepsi-Szent-Györgyön előleges bírálat alá vétessenek. Legfontosabb azonban a t. elnöknek végszava: „Hajlandó vagyok oly eset-

ben, midőn az illető a mérsékelt szállítási díjakat fedezni képtelen volna, azt sajátomból fizetni.“

Ily áldozatkész buzgósághoz nem kell commentár!

III.

Az első fecske — illetőleg bejelentés! Az állatkiállítási szakosztály buzgó elnöke: Báró Bánffy Ádám már be is jelentette választói félvér ménesének egy 12 darabból álló collectióját. A választói ménes a jelen száz elején alapított Báró Bánffy György által az akkori időben méltán híres Dániel- és Eszterházy-féle tiszta erdélyi faj kanczákból és azóta pontos törzskönyv vezetetik. A negyvenes évekig kizárólag erdélyi származású ménlovak voltak használva mint apaállatok; ezen időn túl azonban felváltva angol telivérek és félvérek. A ménes 1870-ben jött jelenlegi tulajdonosának kezére, ki az az utóbbi években a baczai Gróf Kornis, hadadi Báró Wesselényi és geryeszegi Gróf Teleki ménesekből vett kanczákkal szaporította, úgy hogy ezen félvér ménesnek jelenlegi létszáma 30 darab. Ezen felül ugyancsak Választon tenyésztetnek angol telivérek 12 darab anyakanczával. Az utóbbi években kísérlet tétetik igaz lovak előállítására, a mennyiben 7—8 többnyire norfolki eredetű kancza egy nori mén által fedeztetik.

Mint halljuk már eddig is a következő urak ménes-collectióira van kilátás: Báró Bánffy Ernő, Borsa; Gróf Bánffy György, Bonczhida; Báró Bánffy György, Szilágy-Nagyfalu; Tholnay Regináld, Folyfalva; Gróf Béli Ákos, Méhes; Gróf Béli Kálmán, Báld; Gróf Kornis Victor, Szent-Benedek; Fehérváry Károly, Sajó-Szent-András; Báró Wesselényi Miklós, Görcsön.

A bejelentések tehát megindultak és hogy minél tömegebb és gyorsabb folytatást nyerjenek ez azért oly kívánatos és sürgős, hogy a katalógus mielőbb összeállítható és a vevőkül megnyerni szándékolt egyénekhez idejekorán megküldhető legyen.

A program értelmében minden bejelentéshez az esedékes helypénz és a többi illeték melléklendő, e nélkül a bejelentés tekintetbe vétetni nem fog. —

Borászatunk védelme.

A mesterséges borok eltiltása s a hegyvidékek védelme ügyében indított mozgalomnak ismét egy újabb lépését jegyezhetjük fel; a mennyiben a június 16-án tartott szakértekezlet véglegesen szövegezte azon törvényjavaslatokat, melyek e tárgyban az országgyűlés elé lesznek terjesztendők.

Az egyik törvényjavaslat a mesterséges bor készítésének és forgalomba hozatának megtiltásáról így szólott:

1. § Mesterséges bort készíteni vagy forgalomba hozni tilos.

2. §. Mesterséges bornak tekintendő: bornak nevezett az a folyadék, a melynél a mustba vagy a borba oly anyagok vannak keverve, a melyek az okszerű borkezelés szerint beléjük nem keverhetők, vagy a mely nem is szőlőből vagy borból készült.

Az, hogy mesterségesnek tekintendő-e a bor, szakértők meghallgatásával állapítatik meg.

Mindenesetre mesterségesnek tekintendő az a vörös bor, a mely fehér borból készült és az a bor, a melybe víz, cukor avagy nem vegytiszta és 90 foknál kevesebb foktartalmú szesz kevertetett.

3. §. A borba legalább 90 fokos vegytiszta szeszt és a mustba ily szeszt vagy cukrot keverni szabad.

4. §. A ki mesterséges bort gyárt avagy forgalomba hoz, kihágást követ el és közigazgatási úton, a mennyiben a büntető törvény avagy a közegészségügyről szóló törvény értelmében súlyosabb büntetés alá nem vonható, a mesterséges bornak elkobzásán felül 300 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, illetőleg be nem hajthatás esetében megfelelő elzárással büntethető.

Ezen 4-ik szakasz súlyosabbá tétetett, a mennyiben a „300 forintig terjedhető pénzbüntetéssel” szavak után beékelletett: és két hónapig terjedhető elzárással büntethető, — a végmondattal természetesen kimaradt.

5. §. A pénzbüntetés háromnegyed részben a közigazgatási alap, egynegyed részben azon község javára esik, a melyben a kihágás elkövetetett.

6. §. Az elkobzott folyadék, a mennyiben közegészségi tekintetben kifogás alá nem esnék, kórházak vagy ápolóházak, esetleg a község szegényei javára felhasználható.

7. §. A mennyiben igazoltatik, hogy a mesterséges bor még a jelen törvény életbelépte előtt készült, forgalomba hozatala — föltéve, hogy a közegészségügyi törvény határozatai szerint nem tartalmaz az egészségre káros anyagokat, — 1887. június hó végéig nem képez kihágást.

8. §. A gyógyborokra, pezsgőborokra és a saját gazdagság számára szolgáló lőre készítésére a jelen törvény határozatai nem alkalmazandók.

A 8. és 9-ik szakasz közé egy újat toldottak, mely a büntető eljárásra vonatkozik: Biráskodási jog illeti: megyékben a szolgabírákat, városokban a kapitányt vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselőt, Budapest mindenik kerületében az illető kerületi kapitányt.

9. §. Jelen törvény végrehajtásával a belügyi és a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterek, Horvát-Szlavonországra nézve a horvát-szlavon-dalmátországi bán bizatnak meg. —

A másik törvényjavaslat a borok jelzéséről így szól:

1. §. Bort oly vidéknek jelezni, a melyen az tényleg nem termelt, avagy ezt ily jelzés mellett forgalomba hozni nem szabad.

2. §. Azt, hogy egyes helyek tartoznak-e ismert borvidékbe? az illető borok tulajdonságainak szakértők által történt megállapítása és az illető borvidék bortermelőinek kellő meghallgatása után a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter határozza meg.

3. §. Különböző borok összekeverése esetén a bor oly vidéknek jelezhető, a milyennek tulajdonsága és íze szerint jelentkezik, még ha másféle vidéki bor kevertetett is beléje.

Ezen egész 3-ik szakaszt az értekezlet kihagyandónak vélte.

4. §. A ki az 1. §. határozatai ellen vét, kihágást követ el és közigazgatási úton 300 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, illetőleg be nem hajthatás esetében megfelelő elzárással fenytethető.

4. §. A pénzbüntetés háromnegyed részben a közigazgatási alap, egy negyed részben azon község javára esik, a melyben a kihágás elkövetetett.

Végezetül itt is felvették azon szakaszt, mely a fentebbi törvényjavaslatban a biráskodási jog szabályozására vonatkozik. A két törvényjavaslat tehát ily alakban fog az országgyűlés jövő ülészaka elé kerülni, hol kétségkívül élénk vitára ad majd alkalmat. —

A tojások a tyukban gyakran megszorulnak,

ugy hogy a tyukok nem képesek azokat kitojni. Ez végzetes lehet a tyukokra, mert halálukat is okozhatja, különösen a rozaratás idejében kell vigyázni, midőn a tyukok sok friss rozatot esznek. A rozot héjában ugyanis van egy oly anyag, mely a vért fölhevíti, a lovagnál bőrvizketést vagy szemgyuladást, a sertéseknél körömgyladást stb. okozhat és valószínű, hogy a tyukok belére is oly izgatóság hat, hogy az kiszárad, minélfogva a tojások előrecsuszása gátolhatik. Néha ennek következtében több kis tojás vétezik körül fehérrnyével és oly csomó áll elő, melyet a tyuk nem képes kiüríteni. Vigyázni kell tehát a tyukra, hogy a szorulást még idejekorán észrevegyük és segíthessünk rajtuk. A tojásszorulás gyakran fiatal tyukoknál is beszorult állani, nevezetesen midőn az első tojást nem tudják kiüríteni. A szorulásban szenvedő tojástyukon tudvalevőleg ricinusolajjal lehet segíteni. Minthogy azonban ez nem mindenütt áll rendelkezésre, jó tudni, hogy sok helyen szétvagdalt sós szalonnát is igen jó sikerrel alkalmaznak. Ha ugyanis ebből a tyukok jó sokat esznek, szomjasak lesznek és sok vizet isznak rá. A sok víz és zsir a belet oly állapotúvá teszi, hogy a megakadt tojás könnyen tovább csuszhat benne és a tyuk kitojthatja. (G.)

A gyümölcs mint táplalék.

Bár mit mondjanak a növényi tápszerekkel élő u. n. vegetáriánusok; be van bizonyítva, hogy a gyümölcs egymagára mint tápszert nagyon alárendelt szerepet játszik, ellenben életrendi és egészségügyi tekintetben teljes figyelemre méltó. A mi klímánk alatt, ha egy munkás ember kizárólag gyümölcsből akarna táplálkozni, oly mennyiség kellene, melyet a gyomor fel sem vehet, meg sem emészthet; például 9 kilo cseresznye, közel 14 kilo szőlő, mintegy 18 kilo alma, körte, vagy eper; holott $\frac{3}{4}$ kilo marhahús, $1\frac{1}{2}$ kilo kenyér, $\frac{1}{2}$ kilo lencse, paszuly vagy borsó ugyanazt a táphatást idézi elő. De életrendi szempontból a gyümölcs nagy jelentőséggel bír; növényi, savai és sói üdítő és hűsítő hatást biztosítanak neki, mely mint szelidebbtélle emésztési inger is működik. Legértékesebb a gyümölcsnek cukortartalma, mely az előhaladó érészel fokozó-

dik; a cukrosság azonban faj, klima és kezelés szerint nagyon különböző; nálunk — a szőlőt kivéve — 5—10% között mozog; míg a déli égöv rendkívül cukros gyümölcsöt hoz létre. Valamint a cukrot, ugy az édes gyümölcsöt is a legtöbb ember kedveli és könnyen emésztí; azért gyermek, aggastyán, betegségben elerőtlenedett vagy gyenge emésztésű egyéneknél könnyed és kellemes táplálékot képez. A gyomor tevékenységét azonban huzamos ideig nem foglalkoztathatja, sőt inkább azt a cukordús étkezés tartós és tulságos volta petyültté és ennélfogva egészségtelenné teszi. A cukor a nyál és nyákelkülönítést gyarapítja; azért katarrhusnál és köhögésnél a kiválasztást előmozdítja; számos ismert és titkos köhögés elleni szer, a maláta cukortól egész a legfinomabb francia mellboubonig cukrosságának köszöni jó hírnevét. Ugyanezen oknál fogva a teljesen érett édes gyümölcs, főleg szőlő, mellbetegeknél mint élvezeti és enyhítő szer talál alkalmazásra.

Nyers gyümölcs mindig egészséges, erélyesen emésztő gyomrot és megfelelő mozgást kíván; már meggyengült gyomorban savat és puffadást idéz elő; a teljességgel emészthetetlen sejtanyag mennyisége pedig, mely főleg alma és körtében fordul elő, még az egészséges gyomornak is akárhányszor terhére válik.

A szőlővessző behozatalának tilalma.

Erdélyi gazdasági egyletünknek idei május 2-iki közgyűlésén (lásd „Erdélyi gazda“ 143 lapján) indítvány tétetett a szőlővessző és gyümölcs országgrészünkbe való behozatalának eltiltása és egy a nagy-nyedi vinczellér-képezdével kapcsolatos állami szőlőiskola felállítása érdekében, mely felterjesztésre a földmívelési minister ur ö nmlga következőleg válaszolt: F. évi május hó 20-án tartott közgyűléséből 563. sz. a. kelt feliratára, melyben kéri, hogy a szőlővesszőnek és szőlő gyümölcsnek — az erdélyi részeken kívül eső bármely területről Erdélybe való bevitelét tiltsam meg, — értesitem az egyletet, hogy az 5693—86. sz. és 30574—880. sz. valamint 7876—881. sz. a. kelt az összes közigazgatási bizottságokhoz és a közlekedési vállalatokhoz intézett rendeleteim a szőlővessző forgalmát egyáltalában tilalmazzák. Ennek folytán újabb rendelet kiadását, mely a szőlővesszőnek az erdélyi részekbe való bevitelét tilalmazná, szükségesnek nem tartom.

A hivatkozott tilalmi rendeletektől eltérőleg a vesszőszállítás minden egyes esetben és kivételesen csakis akkor engedélyeztetik, ha a szándékolt vesszőszállítás ellen a törvényhatóságnak és a község érdekelt szőlőbirtokosainak, hova a vesszők szállítandók lesznek, kifogása nincsen.

Ugyanezen eljárás követettett eddig a kecskeméti szőlőtelepen rendelt vesszőszállítmányok tekintetében is.

A szőlőgyümölcs bevitelének eltiltása iránti kérelmére nézve pedig értesitem, hogy miután a szőlőfürtök által, ha az 5693—880. sz. rendelet értelmében szőlőlevélbe csomagolva nincsenek, a vész továbbhurcolása kizártnak tekinthető, ennek folytán a szőlőgyümölcs forgalmának betiltását indokoltnak nem tartom.

A mi pedig az egyletnek a nagyenyedi vinczellér-képezdével kapcsolatban egy szőlőtelep létesítése iránti kérelmét illeti, értesitem, hogy: tekintettel az ily telep felállításának költséges voltára, létesítésébe nem bocsátkozom.

Budapest, 1886. május hó 27-én.

Széchenyi.

Kerti utak tisztán tartása.

Kerti utakat a gyomtól állandóan tisztán tartani, ez oly problema, melynek megoldása még nem sikerült teljesen. Ha az utakat oly módon készítették, hogy alulra vastag kavics vagy salakréteget, erre köszénhamuval kevert homokot, legfelülre pedig folyóbeli homokot tettek, akkor reudszerint nem sok baj lesz a gyommal. Ha az ut kevésbé gondosan készült, az elgyomosodásnak azáltal vehetjük elejét, ha vagy alulra köszénhamuréteget s erre vastag homokot teszünk, vagy a köszénhamu helyett tamarcsert alkalmazunk. Megkísérlették a gyomot mészszel is irtani, a mészrétegnek azonban az egész uton egyenletesen és elég vastagon kell elterítve lenni. Minthogy azonban némely növénynek a mésztalaj a természetes hazája, ezzel az eljárással pillanatra segíthetünk és sok gyomot kiirthatunk ugyan, az eredmény azonban nem lesz állandó és később annál nagyobb mennyiségben jelentkezének a meszet igénylő növények. Radikálisabb volna mindenesetre az az eljárás, hogy a legfelső földréteget valamely erősen maró anyaggal, pl. higított kénsavval jól megöntözzük és erre azután még folyami homokot hordunk. (F. É.)

Mikép tegyük el a zöld-borsót?

Franciaországban erre nézve a következő eljárás szokásos: A még zöldjében leszedett és lehűveléztetett borsót erős borosüvegekbe töltik. Ezeket jól eldugaszolják, durva posztóba vagy szalmába csavarják és négy óra hosszáig teszik ki egy vízzel teli katlanban forraló melegnek. Ha van a házban sütőkemence, akkor ezen egyszerűbb és czélszerűbb módon járhatunk el: a borsószemekkel megtöltött üvegeket kenyérsütésnél, mihelyt a kenyeret kivesszük a kemenczéből, betesszük egy kevés szalmára, aztán elzárjuk a kemenczét s 12 óra hosszáig bennhagyjuk az üvegeket. Persze jól be kell ezeket dugaszolni, sőt a dugót még át is kötni s így tesszük is el hűvösebb helyre. A jó eldugaszolástól függ leginkább a borsó tartóssága. — Egy harmadik eljárás a következő: ha az egész éven át friss borsót akarunk tartani, akkor azon időben, mikor már főzésre érettek, leszedjük a fölöslegeseket, melyek ugyis megkeményednek, kiszedjük a szemeket és lefőzzük, de ne puhára; aztán leöntjük a vizet és kihűlni engedjük a borsókat. Most aztán megszáritjuk őket egy kemenczében, zacskókba töltjük s szellős helyre tesszük. Ez nagyon olcsó eljárás és általa mindenkor friss borsó áll rendelkezésünkre. (M. F.)

Új munka a szeszdóról.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmügyi m. kir. ministerium köriratot intézett valamennyi gazdasági egyesülethez,

melyben Dr. Wolf Gyulának az országos magyar gazdasági egyesület kiadásában megjelent „A szeszadó szerepe az adórendszerben és a közgazdaságban, történeti fejlődése és jelenlegi alakja az egyes államokban és beszédésének módjai, főtekintettel a szeszadó reformjára Ausztria-Magyarországon“ című pályakoszorozott munkáját oly felhívással ajánlja, hogy az példányonként 4 frtért az országos magyar gazdasági egyesületnél Budapesten (üllői ut, köztelek) megrendelhető. A jeles munkára ezennel felhívjuk az érdeklődők szives figyelmét.

Szőlők megvizsgálása.

A földmívelési miniszterium elrendelte, hogy a phylloxera terjedésének megállapítása végett az ország összes szőlőit július hó 1-től július végéig vizsgálják meg. E végből utasítani rendelte a községek elöljáróságait, hogy a községi tanácsstag, a hegyester és a község értelmesebb szőlőtulajdonosainak kíséretében a szőlőhegyeket és kerteket járja be, nincsenek-e beteges, sárguló vagy satnya levélzettel és gyengébb elmaradt venyige hajtásokkal bíró tőkék? és eljárása eredményéről a járási szolgabíró legkésőbb augusztus 10-ig értesítse. A hol községi phylloxera-bizottságok vannak, ezek is részt vesznek a határjárásban. Ha valamely szakértő a megvizsgált szőlőterületen a phylloxera jelenlétét kétséget kizárólag konstatálná, erről a miniszteriumot azonnal táviratilag kell értesíteni, természetes csakis oly községből, ahol még eddig a phylloxera jelenléte nem konstatáltatott. Más községekből a vész továbbterjedésének mérvéről jelentésben kell értesíteni a szolgabíró ki a jelentéseket a megye alispánjához augusztus 25-ig, s ez a miniszterhez szeptember 20-ig tortozik beküldeni. —

A kolozsmonostori vizsgák.

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet II-ik félévi vizsgái július 7-én veszik kezdetüket s a következő sorrendben tartatnak meg: III-ad éven: július 7-én gazdasági becsléstan és számvitel; július 9-én kertészet és szőlőmívelés; július 12-én szarvasmarha és lötenyésztés; július 14-én erdőszettan; július 16-án gazdasági jogisme, július 19-én technologia és borászat, július 21-én állatgyógyászat. II-od éven: július 7-én általános állattenyésztés; július 9-én növénytan és növénykörtan; július 12-én gazdasági vegytan; július 14-én növénytermelés és rétművelés; július 16-án földmértan; július 19-én gazdasági gépisme; július 21-én méhészet; június 25-én zárünnepély és jutalomdíjak kiosztása. A vizsgák nyilvánosak, azokon az érdeklődők szivesen láttatnak. Kolozsmonostor, 1886. június 26. Vörös Sándor, igazgató.

Megyei gazd. egyletek működése.

A szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet május 10-iki választmányi ülésen elhatározta, hogy a ministerium által leküldött Be im el és fia babtermelési javas-

latát magáévá teszi s jövőre nézve kikölcsonzésre ily babot fog beszerezni. A komárommegyei gazdasági egylet a műbörgyártás iránti felterjesztéséhez pártolólag hozzá járul; hasonlólag a hevesmegyei gazdasági egylet felterjesztéséhez is, melyben a gazdasági termény piacz megszerzése iránt Fiuméban egy „Import és export“ társulat felállítását kéri a nmglu ministeriumtól. A méhészet örvendetes haladásából folyólag megkerestetni határozatott az erd. okszerü méhészet egylet, hogy Albu József úr által irt „Utasítás a méh-lakok kezeléséről“ című értekezésből kiosztás végett 100 példányt adjon át, esetleg 1 példányt utányomási engedéllyel. A kolozsvári IV-ik tenyészállatkiállítás lóosztályában (anyakanca szepós csikóval) a szolnok-dobokamegyei kisbirtokosok részére 50 frt külön díjat létesített. Végül a gyümölcsészet érdekében az egylet felkérni határozta a megyei hatóságot, hogy — tekintettel arra, hogy a gyümölcsészeti vándortanító a faültetés és oltás idejéu nem látogathat meg minden faiskolát — utasítsa a vándortanítót a jelzett időben egyes központokban okmutatást adni, mire az azon körbe tartozó faiskola kezelők kötelesek lennének megjelenni; ezen kívül azonban a vándortanító a rendes körmenetét megtartaná.

Méhészeti vándortanítói jelentés.

Abend András, az erdélyrészi megyék méhészeti vándortanítója, az 1885. évi működéséről a következő jelentést tette közzé:

Július 7-én Dévára utaztam Grand Miklós méhészeti felügyelővel, hol ket méhteletet látogattunk meg.

9-én Piskire, 23-án ismét vissza Dévára utaztunk, hol az állami tanítóképezdei méhest s ezen kívül még egy 50 családból álló okszerü berendezett méhteletet szemléltünk meg.

24-én Hosdátra utaztunk, itt gyakorlati előadást tartva belakoltunk egy üresen álló kaptárba egy méhcsaládot.

55-én. Vajda-Hunyadon a méhészeti felügyelő igen szép számmal összegyűlt közönség előtt elméleti előadást tartott; én pedig Bera János úr ingószerkezettel berendezett méhteletében, színtén számos érdeklődők előtt gyakorlati előadást tartva, megmutattam, hogy vehető ki a raj kupakos kasból dobólással.

26-án Alpesten tartottunk gyakorlati előadást. A tanítónál rendeztük az iskolai méhest. A plebános és tanítónál dobrajt vettünk.

27-én Bacziban egy kaptárba lakoltam be egy család méhet. A felügyelő pedig elméletből tartott előadást.

28-án Piskin tartottunk gyakorlati előadást és 3 dobrajt készítetünk.

Augusztus hó 6-án ismét Hunyadmegyében, Keczel községben kezdtem meg működésemet, Degán Agoston tanító méhteletében elméleti és gyakorlati előadással.

8-án Dévára vezetett utam a képezde méhesébe, a felügyelő ur által reám bizott teendőket elvégzendő. Itt nem mindennapi látványt volt szerencsém az intézet tanuló ifjusága előtt gyakorlatilag felmutatni. Egy régi három osztályu Dzierzon-féle kaptárból, mely tele vad építéssel, évek óta magára

volt hagyatva, raktam át a méheket egy más kaptárba. Élénk érdeklődéssel szemlélte ezen műtétet az ifjuság.

10-én Pujra utaztam, innen Felső-Szálláspatakra menendő, de a járásbirói hivatalban előre értesültem, hogy mind a kiállításra utaztak a tanítók és arról is, hogy e két helyen annyira elharapódzott a méhtolvajlás, hogy a miatt, a míg ennek eleje nem vétetik, nem tartanak méhet.

13-án Szász-Városra mentem, hol Gönczy Endre városi tanácsos intézkedvén, mint érdeklődő méhész hívta össze a városházhoz a méhtenyésztő közönséget előadásomra, délután nevezett tanácsos méhtelepében tartottam gyakorlati utmutatást s megmutattam a dobolás módját.

14-én Algyógyon Henning György tanító méhesében tartottam gyakorlati előadást.

15-én Piskin Pávlász Emilia izléssel berendezett méhtelepét látogattam meg.

September 24-én többek megkeresése folytán Hunyadmegyébe utaztam néhány napra, e napon Veszelen voltam.

25-én Déván sikerült végre és pedig reménységfeletti nagy számmal összesereglett közönség előtt előadást tartanom, az előadást a tanítóképezdei intézet egyik termében tartottam meg.

27-én Vajda-Hunyadan, 29-én Piskin tartottam gyakorlati előadást.

30-án Nagy-Enyeden a városház termében tartottam előadásomat.

October 2-án Kolozsvárra tettem kirándulást s itt megnéztem több méhtelepét.

4-én Deesen kezdtem meg működésemet, hol az ottani polgármester tanusított legnagyobb érdeklődést, az ő intézkedésének következtében a városház termében gyűltek össze a hallgatók; itt szintén tartottam előadást román nyelven.

5-én Deés-Aknán, 7-én Csáki-Gorbon, 9-én Nagy-Illondán, 11-én Magyar-Láposon, 13-án Bethlenben és 15-én Kékesen tartottam előadásokat az elméleti részből.

17-én Szamosujváron is megjelentem, itt bár az érdeklődés nem hiányzik, hanem addig míg a lelkiismeretlen mézüzerek a méhek elleni irtóháborút korlátlanul folytatják, a méhtenyésztésről hallani sem akarnak. E vidéken ingó szerkezetű kaptár nincs több mint 146. Reményem, hogy a kupos kasok magas száma rövid idő alatt alább fog szállani azok átalakítása által. Ahoz pedig szerintem az első lépés a dobolás, s az oly csekélységből áll, hogy egyszeri látásból megtanulhatja a legegyszerűbb földmives is. A ki azután alkalmazásba vette, nem csak hasznát élvezi, hanem annak egyszersmint utmutatóul is szolgál ezen egyszerű műtét, mely őt előbb-utóbb egyenesen az ingó szerkezethez vezetendi. Erre számos példám van a nép körében. Az egyedüli okszerű kezelési módja az a régi kasoknak, melyet eddigelé ajánlásra méltót ismerék és olyan műfogás, melyet a nép minden kétkedés és vonakodás nélkül el mer fogadni; alkalmazza azt a nép elvétve máig is a régi mód szerint és ha néha nagy veszélyességgel sikerült is, rendszerint nem tudja a kedvező időszakot megválasztani s ezért

rendszen kárát vallja. Ezek alapján meggyőződésemet követvén mint az ingórendszer kizárólagos hive, ez irányban működtem.

Tanítom a dobolás kétféle módját, a részben való és a végleges kidobolást átlakolással. Az átlakoláshoz a helyszínen álltok össze rögtönzött kaptárokat ott, a hol erre szükség leend.

Ily módon reményem a népet is megnyerni a sokkal jövedelmezőbb okszerű kezelés módjának.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. álladalmi ménésintézeteken rendszeresített nyolcz ösztöndíjas állatorvos-gyakornoki állomásra ezennel pályázat nyitattik. Feltételek: 1) A gyakorlati idő f. é. szeptember 1-én kezdődik és két évre terjed. 2) A gyakorlatra felvett állatorvosok évenként 300 frtnyi ösztöndíjban fognak részesítettetni, 25 frtos előleges havi részletekben, ezen felül az első év végén a mező-hegyesi intézetből a kisbéri vagy bábolnai ménés uradalomba leendő áthelyezés és a második év végén pedig a hazautazás költségei fedezésére 20—20 frt fog kiszolgáltatni. 3) A gyakornokok elhelyezéséről gondoskodva leend, az étkezésre nézve pedig az intézeti tiszték és hivatalnokok részére biztosított kedvezményekben részesülnek. 4) A gyakornokok kötelezve lesznek magukat mindenben az intézeti rend és szokásokhoz alkalmazni s e tekintetben az intézeti parancsnoknak, tanulmányaik gyakorlása tekintetében pedig az intézeti főállatorvosnak teljes rendelkezése alatt fognak állani. 5) A két évi gyakorlatot végzett állatorvosok képességükről és viseletükről a miniszteriumtól bizonyítványt fognak nyerni, azonfelül pedig a jó bizonyítványt nyert egyének állami állatorvosi állomásokra előnnyel bírnak és tisztai alkalmazás végett, az illető hatóságok figyelmébe ajánlatsanak. 6) Ezen gyakornoki ösztöndíjakat csakis nőtlen és azon okleveles állatorvosok nyerhetik el, kik a magyar korona tartományainak polgárai. A pályázni óhajtok 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványaikat, tanulmányaikról és egyéb minősítvényükről szóló bizonyítványaikkal felszerelve, legfeljebb f. é. július hó végeig ezen ministeriumhoz nyujtsák be. Kelt Budapestentén, 1886. június 1-én. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium.

A vizi patkány vagy poczok irtása.

Kiknek gyümölcsfáik vagy szőlőtökeik valamely folyóvizhez közel, vagy vizenyős talajon állanak, sokszor kénytelenek tapasztalni, hogy legszebb fiatal táik vagy szőlőtökeik gyökerei egész a gyökértőig tökéletesen le vannak rágva. Egy kis utánnézés után hamar rá lehet akadni a kártevőre, mely legtöbbször a vizi patkány vagy poczok (*Hypodaueus terrestris*). Ez állat annyira elszaporodik némely helyen, hogy utóbb minden fát és gyökérnemű zöldségfélélt kipusztít, ha idejében nem látunk annak kiirtásához. E célra a legsikeresebbnek mutatkozott eddig, ha a pasztarnák- vagy sárgarépa-gyökereket az egyik felén végighasítjuk, hogy a közepéhez férhessünk, a végből, hogy annak közepéből egy szalagot kivéve, annak helyét cukorporral összevegyített arsenikkummal töltjük ki

és az állatok meneteibe helyezzük. Az említett gyökérneműeket igen kedvelik, melyek után mohón kapnak és ez okozza vesztöket.
(M. K.)

Az „Equitable“ egyesült államokbeli életbiztosító-társaság

e napokban küldte szét a lefolyt működésének 26-ik évéről szóló üzleti kimutatását. Biztosítási állaga a lefolyt évben 122 millió osztr. értékű forinttal 911,212,527 osztr. értékű forintra emelkedett. Az intézet bevételei 1885-ben kitétek 41.475,132 osztr. értékű forintot, mi az 1884. évvel szemben 3.966,432 osztr. értékű forintnyi bevételi emelkedést jelent. A kiadások kitétek 25,100, 649 frtot és pedig: Esedékes kötvényekért és osztalékokért a biztosított feleknek fizettek 17.846,722 frt; a részvényeseknek alapszabályszerű osztaléka fejében 1.750,000 forintot és végre kezelési költségek fejében — (beleszámítva az összes incassó provisiókat és az 1885. évben kötött 244 millió forintnyi új-biztosítások utáni szerzési provisóit) — 7.236,427 frtot. A halandóság igen kedvező volt, a társulat vagyona 21,398,228 frittal emelkedett és így kitétt 1885. év végével 169. 711,138 frtot. Az előbb említett vagyonnövekedésből 12.532,99 frt jutott a díjtartaléknak és 8,866,129 frt. a nyereség tartaléknak, mely utóbbi — a tartalékokat 4% nyi kamatoztatás alapján kiszámítva — 1885 év végével 35.348,710 frtot tett ki. Az Equitable, mely ez évi január óta működését a magyar korona országaira kiterjesztette, — figyelemmel az itteni üzletének kielégítő menetére elhatározta, hogy letétét a magyar általános hitelbanknál 100 ezer forintról 250 ezer forintnyi magyar 5% papírjáraadékra felemeli és az erre vonatkozó intézkedéseket tényleg már meg is tette. Az Equitable Magyarországon ez időszerint már az összes nevezetesebb városokban képviselve van; Magyarországi vezérképviselősége pedig Budapest, Andrassy út 12. sz.

A népfölkelés és az életbiztosítás.

Az „Assicurazioni Generali“ igazgatósága arról értesít bennünket, hogy az állami jóváhagyás fentartásával elhatározta, hogy az életbiztosítási ágban, a biztosítottak érdekében több rendbeli újítást fog a kötvényfeltételek közé felvenni, különösen a legmesszebb menő engedményeket teend a népfölkelésre kötelezettek érdekében. Ugyanis a kötvény, ha a biztosítás már legalább egy év óta érvényben volt, a népfölkelésre kötelezett biztosított irányban jogérvényét minden pótdíjfizetés nélkül az esetre is megtartja, ha az illető tényleges hadi szolgálatra fogna behivatni és pedig 15,000 frt erejéig terjedő biztosításnál a teljes összegre és az egy és ugyanazon egyén életére szóló nagyobb biztosításnál 15,000 frtig. Ezen kedvezményben a társaságnál már biztosítottak is részesülnek, a mennyiben azoknak megengedtetik, hogy mostani kötvényeiket kicserélhessék az újabb feltételeknek megfelelőleg kiállított kötvényekkel. — Örömmel üdvözöljük ezen újítást, mely oly hatályos módon tesz eleget a mai kor kívánalmainak. A nagy iparos és közgazdasági intézmények mérvadó képviselőinek kétségtelenül nem csak üzleti feladatuk, hanem egyszersmind kötelességük is, hogy lehe-

tőleg számoljanak a napi kérdésekkel. — A népfölkelési törvény az életbiztosítási intézményt ily kötelességgé vált feladattal állítja szembe, melynek szabadelvű megoldására első sorban is a nagy és hatalmas belföldi biztosító társaságok kötelezvék. — Hogy az „Assicurazioni Generali“ tudatában az általa elfoglalt előkelő állásnak, ezen az egész népességre nézve kiválóan fontos ügyben is első vala, mely megtette az elhatározó lépést, teljes elismerést érdemel.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Eladó gőzcséplőgép.

A fogarasi kir. ménesbirtokon egy nyolczlóerejű még használható állapotban levő Clayton- és Shuttleworth-féle gőzcséplőgép mozgonynyal együtt eladó.

Részletes értesítést a ménesbirtok igazgatóságánál nyerhetni Fogarason, hol a gép is megtekinthető.

(3.) (6-6) **Ménésbirtok igazgatóság.**

Az Equitable

életbiztosító társaság New-Yorkban alapítottott 1859-ben.

Biztosítási tőke 1884. decz. 31-én	788 993,384 o. é. frt.
A társaság vagyona 1884. decz. 31-én	148 312,910 o. é. frt.
Nyeremény tartalék 1884. „ „	26 733,223 o. é. frt.
Az 1884-ben kötött új biztosítások összege	216,436,495 o. é. frt.

Az egész nyeresemény a biztosítottak közt osztatik szét. Minden kötvény három év mulva megtámadhatlanná válik.

Magyarországi vezérképviselőség

(6.) (10-10) Budapest Andrassy-ut 12.

A magyar gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete

ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állás-közvetítő-osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások díjmentesek. Ügyvezetői iroda: Budapest, papnövelde-utca 6. szám alatt.

(13-24.) (1.) **Krocsák G. Emil,**
e. ügyvezető.

„AZIENDA“, O.-F. ELEMI- ÉS BALESET-BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
(Részvénytőke: 6 millió frank = 2.400.000 forint aranyban.)

FELHÍVÁS JÉGBIZTOSÍTÁSRA.

A jégkárak elleni biztosítás időszaka közeledvén, bátorodik az alábbirt vezérügynökség a n. é. biztosító-közönséget általa képviselt intézet igénybevételére, e biztosítási ágba ezzel tisztelettel felhívni.

Az „Azienda“ fennállása óta a biztosító közönség igényei készséges teljesítését tűzte ki feladatául, ugyszintén minden igazságos követelésnek a díjak olcsóságában, a biztosítási feltételek szabadelvűségében, pontos kártérítésben, mindig oly módon felelt meg, mint azt csupán egy valóban szilárd intézet tenni képes.

E mellett az „Azienda“ díjai jelentékenyen olcsóbbak, mint minden más biztosító intézetéi, így a biztosító közönségnek azon kettős előny nyújtatik, hogy egy, a közbizalomban részesülő biztosító intézetnél biztosíthat, mindazon előnyökben részesítve, melyeket más versenytársak nyújtanak.

A fizetendő díjak, kívánatra, a biztosított termés betakarásáig váltó-fedezet mellett hiteleztetnek.

Miután a díjfizetés ugyanaz marad, akár most, akár később történik a biztosítás, a biztosítónak csakis saját érdekében fekszik, azt mielőbb megkötve, hogy a biztosítás érvényre jutásával a legelső jégverésnél kárpótlási jogát élvezhesse.

Eziránt, valamint tüzbiztosításokat illető közelebbi felvilágosítással legnagyobb készséggel szolgál az „Azienda“ vezérügynöksége Kolozsvártt.

(14.) 3-3.

Irodahelyiség: Bel közép-utca 21. szám.

PIACZI ÁRAK.

A h e t i v á s á r		Gabona mérték	tisztá buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 köb-meter tűzifa	1 kilo marhahús	
h e l y e	napja								széna	szalma			
k r a j e z á r o k b a n													
Bécs	junius	27	metermázsa	880	—	680	685	690	605	—	—	—	—
Budapest	junius	27	"	795	—	—	—	640	510	—	—	—	—
Brassó	junius	25	hektoliter	680	360	370	270	220	400	320	210	240	36
Deés	junius	22	"	680	600	560	—	200	410	520	220	320	28
Fogaras	junius	25	"	650	550	350	—	220	430	420	210	210	28
Gyula-Fehérvár	junius	26	"	640	525	425	—	255	370	450	155	260	40
Kézdi-Vásárhely	junius	24	"	680	540	380	300	220	470	250	90	250	28
Kolozsvár	junius	24	metermázsa	780	—	580	—	500	480	550	250	300	38
Maros-Vásárhely*	junius	23	metermázsa	748	585	560	—	—	585	—	—	300	36
Nagy-Szeben	junius	25	hektoliter	600	480	350	336	210	400	240	160	325	40-42
Nagy-Várad	junius	22	"	548	442	408	326	208	368	300	140	350	48
Sepsi-Szent-György	junius	28	"	680	650	390	260	220	400	300	125	125	32
Szász-Régen	junius	24	"	590	500	375	325	210	375	460	260	260	32
Torda	junius	19	"	650	450	450	400	225	350	300	30	250	32